

TYGODNIK WILEŃSZCZYŻNY

www.tygodnik.lt

DZIŚ

w numerze m. in.

- Polska w czwartym orę-
dziu prezydenta Litwy **str. 2**
- Aktywne działania
frakcji AWPL-ZChR w
rejonie wileńskim **str. 6**
- Program muzeal-
niczy zdobył prestiżową
nagrodę **str. 7**

Rota

- W. Tomaszewski w
PE: dopłaty do hektara
powinny być takie same
w całej Unii, bo nie może
być rolników pierwszej i
drugiej kategorii **str. 1**

- Jubileusz
Koła Miłośników
Podwileńskich Wiejskich
Tradycji Ludowych **str. 1**

PRENUMERATA 2023

**Do 19 lipca
trwa prenumerata
na sierpień
2023 roku.**

**Za 1,75 euro – miesięcznie
za 21,05 euro – rocznie
(indeks 0233);
dla emerytów i osób
niepełnosprawnych –
1,68 euro – miesięcznie
za 20,20 euro – rocznie.
(indeks 0322)**

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE

Rita Tamašunienė: szkoły mniejszości narodowych potrzebują szczególnej uwagi

FOT. WIKTOR JUŠIEL

Wykonując orzeczenie Sądu Konstytucyjnego, Ministerstwo Oświaty, Nauki i Sportu przedłożyło Sejmowi projekt nowelizacji ustawy o oświacie, który ustanawia wymagania ogólne i szczególne wobec szkół. Opozycyjne frakcje parlamentarne krytykują projekt ustawy, twierdząc, że poprawki ograniczają się do wymogów ilościowych, które stają się zagrożeniem dla wielu szkół zarówno w rejonach, jak i w miastach. Z apelem do litewskich posłów o zaniechanie działań uderzających w polskie szkolnictwo na Litwie zwrócili się również polscy parlamentarzyści.

W nowelizacji ustawy nie są też wspomniane szkoły mniejszości narodowych, więc jak wskazuje posłanka z ramienia AWPL-ZChR Rita Tamašunienė, „nie

(Dokończenie na str. 5)

14. tradycyjne zawody oraczy rejonu wileńskiego

Czy plugi odejdą do historii?

Robertas Bartkus, rolnik z wiejskiej gminy niemenczyńskiej, został zwycięzcą 14. edycji zawodów wśród oraczy rejonu wileńskiego, jakie odbyły się w piątek, 16 czerwca, we wsi Orklany w gminie rukojeńskiej. W ogóle o tytuł najlepszego mistrza orki ubiegało się 8 rolników z 5 gmin podstołecznego rejonu.

(Dokończenie na str. 6)

IX Międzynarodowy Festiwal Muzyki Chóralnej
w Ejszyszkach

Złota Wstęga dla chóru z Kłajpedy

FOT. SALCININKALIT

Zdobywcą Grand Prix na IX Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Chóralnej, który odbył się w dniach 17-18 czerwca w ejszyskim kościele pw. Wniebowstąpienia Pańskiego został Chór Żeński Domu Rybaka Centrum Kultury w Kłajpedzie „Dangė”. W tegorocznej edycji wydarzenia kulturalnego wzięło udział dziewiętnaście zespołów artystycznych z Litwy, Polski oraz Ukrainy.

(Dokończenie na str. 4)

Polska w czwartym orędziu prezydenta Litwy

Prezydent Litwy Gitanas Nausėda wygłosił w Sejmie swoje czwarte z kolei roczne orędzie o stanie państwa. W ponad 45-minutowym przemówieniu wspominał też o Polsce – w kontekście współpracy wojskowej na rzecz obronności.

Poruszając temat obronności i konieczności zwiększania budżetu na ten cel, Nausėda podkreślił, że nasze państwo powinno wzmacniać narodowe i regionalne jednostki obrony powietrznej, przyspieszyć nabycie systemów obrony powietrznej średniego zasięgu, zwiększać zapasy wojskowe.

„Ważne kroki w celu zwiększenia wojskowego bezpieczeństwa są już czynione. Wspaniałe relacje między Litwą a Polską materializują się w coraz to nowych obszarach. Wspólnie z prezydentem Andrzejem Dudą rozpoczęliśmy dialog o planie ćwiczeń w naszym kraju wspólnie z Siłami Zbrojnymi Polski, w tym obronę przemyku suwalskiego” – powiedział Nausėda.

Prezydent Litwy wspominał o Polsce mówiąc też o przeciwstawianiu się rosyjskim naciskom w dziedzinie pamięci historycznej.

„Rosja tworzy fikcyjne narracje historyczne i stara się wprowadzić w błąd mieszkańców Europy. Negując lub usprawiedliwiając zbrodnie reżimu stalinowskiego, Rosja wkracza w suwerenność krajów, które ich doświadczyły. Europa nie ma prawa tego ignorować. Dlatego w lipcu ubiegłego

roku wraz z przywódcami Estonii, Łotwy, Polski i Rumunii zapelowaliśmy do instytucji Unii Europejskiej o zatroszczenie się o europejską politykę pamięci historycznej, a także o właściwą ocenę i upamiętnienie ofiar reżimu sowieckiego. Tylko obiektywnie oceniając reżimy totalitarne i potępiając zbrodnie sowieckie, osiągnęlibyśmy rzeczywistość, a nie fasadową jedność całej Europy” – mówił Nausėda.

Wkrótce poznamy kandydata na ministra oświaty

Premier Ingrida Šimonytė powiedziała w czwartek, 15 czerwca, w wywiadzie dla rozgłośni „LRT radijas”, że w tym tygodniu zamierza przedstawić kandydata na ministra oświaty, nauki i sportu. Dodaje, że na to stanowisko jest kilka kandydatów.

Wzywając rząd do jak najszybszego znalezienia nowego ministra oświaty, prezydent Gitanas Nausėda powiedział, wobec przedstawionych przez premier kandydatów na ministra oświaty będą stosowane najwyższe wymagania, bo jak podkreślił „mi-

nister nie będzie już miał czasu, aby poduczyć się lub wejść w buty ministra”. Premier też tak uważa, twierdząc, że słuszne byłoby wyznaczenie kogoś, kto naprawdę nie jest nowicjuszem w tym systemie”.

Stanowisko ministra oświaty zwolniło się po tym, jak odeszła z niego Jurgita Šiugždiniėnė.

Šiugždiniėnė zrezygnowała ze stanowiska po podaniu do wiadomości publicznej informacji o tym, że wcześniej jako radna w samorządzie Kowna mogła w nieprzejrzysty sposób wykorzystać 13,8 tys. euro tzw. wydatków kancelaryjnych.

Fot. Marlena Paszkowska

„Regitra” przyjmie więcej klientów oraz zwiększy liczbę miejsc egzaminacyjnych

„Regitra” otworzyła dodatkowe miejsca rejestracji na egzaminy praktyczne kategorii A i B, które odbędą się w czerwcu i lipcu. Zgodnie z komunikatem prasowym zostaną również ogłoszone dodatkowe miejsca wstępnej rejestracji pojazdów.

Oddziały „Regitry” będą dodatkowo działać poza godzinami pracy, tak by zmniejszyć kolejki oraz umożliwić szybszy dostęp do oferowanych usług.

W poniedziałek, 19 czerwca, ma rozpocząć pracę część oddziałów, które będą świadczyć usługi rejestracji wstępnej pojazdów oraz przeprowadzać egzaminy praktyczne kategorii A i B – informuje „Regitra”.

Również 19 czerwca usługi rejestracji pojazdów będą dodatkowo świadczone w oddziałach w Wilnie, Kłajpedzie, Olicie, Szawalach, Poniewieżu, Kownie Dainava oraz Mariampolu. „Regitra” zaznacza, że w tym dniu we wspomnianych działach będą świadczone usługi dla klientów, którzy wcześniej zarezerwowali wizytę.

W całej Litwie zostanie także

zwiększona liczba miejsc na egzaminy praktyczne. W czerwcu zostanie uruchomionych dodatkowych 148 miejsc na egzamin praktyczny w kategorii A i 112 miejsc na egzamin w kategorii B.

W lipcu planowane jest przyjęcie dodatkowo około 290 klientów, którzy chcą przystąpić do egzaminu praktycznego kategorii A.

Na podst. ELTA

Nauczycielom oferuje się bezpłatną naukę języków polskiego i francuskiego, logopedii, matematyki i innych przedmiotów

Narodowa Agencja Oświaty (NŠA) informuje, że pedagodzy zainteresowani nabyciem dodatkowych kompetencji z innych przedmiotów w latach 2023-2024 mogą ubiegać się o bezpłatne studia.

Studia sfinansuje NŠA w ramach projektu „Kontynuuj: przyjdź, udoskonalaj, wnoś swój wkład!”. Studia będą prowadzone przez uczelnie kształcące pedagogów.

Uniwersytet Wileński oferuje dodatkowe kwalifikacje z takich przedmiotów jak: matematyka, biologia, chemia, fizyka, język niemiecki, francuski, polski.

Akademia Szawelska filia Uniwersytetu Wileńskiego oferuje studia umożliwiające zdobycie dodatkowych kompetencji w zakresie mate-

matyki, pedagogiki specjalnej lub logopedii.

Uniwersytet Witolda Wielkiego oferuje również dodatkowe studia w zakresie matematyki, biologii, chemii, fizyki, języka niemieckiego, francuskiego, języka polskiego i literatury, a także pedagogiki specjalnej, logopedii, tyflopädagogiki czy nauczanie języka migowego (surdopedagogika).

Dokładne informacje o tym, jak długo będą przyjmowane wnioski, kiedy i w jakiej formie odbędą się studia, warunki studiowania i inne informacje, można znaleźć na stronie internetowej każdej uczelni.

Więcej informacji można uzyskać za pośrednictwem poczty elektronicznej: rita.baskiene@nsa.smm.lt.

Fot. Marlena Paszkowska

Polscy i ukraińscy żołnierze z wizytą na Litwie

W dniach 18-20 czerwca na Litwie przebywali żołnierze Litewsko-Polsko-Ukraińskiej Brygady im. Wielkiego Hetmana Konstantego Ostrońskiego (LITPOLUKRBRIG) – informuje Ministerstwo Ochrony Kraju.

„Cieszymy się, że wojna nie przerwała projektu. Brygada dostosowała się do nowych realiów i nadal szkoli jednostki zgodnie ze standardami NATO, co wpisuje się w euroatlantyckie aspiracje integracyjne Ukrainy” – powiedział cytowany w komunikacie minister ochrony kraju Arvydas Anušauskas.

Na prośbę ukraińskiego ministerstwa obrony LITPOLUKRBRIG rozpoczął realizację operacji „United for Peace”, której głównymi zadaniami są: pomoc dla polskiej 11. dywizji w szkoleniu żołnierzy ukraińskich, koordynacja logistyczna wsparcia dla Ukrainy, taktyczno-operacyjny monitoring sytuacji na Ukrainie, koordynacja przekraczania granicy.

W realizacji tych zadań bierze udział pięciu litewskich oficerów pełniących służbę w sztabie brygady.

LITPOLUKRBRIG jest wielonarodową jednostką, składającą się z pododdziałów Sił Zbrojnych Litwy, Polski i Ukrainy. Porozumienie o jej utworzeniu podpisano 19 września 2014 roku w Warszawie.

TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół redakcyjny:
Andrzej Kołosowski
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Źdanowicz, radny
samorządu rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Stawomir Subotowicz

Wydawca:
ZSA „Rejspa” Kalvines 5,
Sużany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:
LT-09318 Wilno
tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

Projekt finansowany ze
środków Kancelarii Prezesa
Rady Ministrów w ramach
konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2022

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

5G w samolotach. Czy to już koniec trybu samolotowego?

Przed początkiem każdego lotu samolotem pasażerowie proszeni są o włączenie trybu samolotowego we wszystkich urządzeniach elektrycznych. Oznacza to, że w trakcie podróży jesteśmy odcięci od internetu. Jednak jest to krok, z którym pożegnaliśmy się już 30 czerwca 2023 r. Pasażerowie podczas lotu na terenie Unii Europejskiej będą mogli dzwonić, wysyłać SMS-y i korzystać z sieci społecznościowych.

Dr Evaldas Stankevičius, kierownik działu ds. planowania i strategii w sieci Tele2, informuje, że choć linie lotnicze już rozważają zaoferowanie tej usługi klien-

tom, to z pewnością nie będzie ona jeszcze dostępna od razu we wszystkich samolotach i liniach lotniczych, ale będzie wprowadzana powoli.

Jak tłumaczy doktor nauk fizycznych Evaldas Stankevičius, gdy samolot startuje, ma trudności z odbiorem jakiegokolwiek sygnału mobilnego, w tym przypad-

ku 5G, ponieważ stacje bazowe na ziemi są coraz dalej.

By zasięg 5G w czasie podróży był osiągalny, w samolotach zostaną zainstalowane małe stacje bazowe.

Częstotliwości 5G zostaną sporządzone tak, aby nie zakłócały wewnętrznych systemów samolotu. System komunikacji 5G nie będzie jednak aktywowany podczas startu i lądowania, by blokować wszelkie zakłócenia w komunikacji lotniczej i w sprzęcie nawigacyjnym. Według Stankevičiusa zostanie to zrobione ze względu na bezpieczeństwo.

Na podst. technologijos.lt

Zaginione rzeźby przyszły pocztą

Departament Dziedzictwa Kulturowego (KPD) w ubiegłym roku opublikował listę Zaginionych Ruchomych Dóbr Kultury Litwy, na którą składa się ponad 300 obiektów, z nadzieją, że taki krok przyniesie dobre rezultaty. Zwrócono się z apelem do mieszkańców i handlarzy antykami o zwrócenie uwagi, sprawdzenia, czy dzieło, które trafi w ich ręce, nie znajduje się przypadkiem na liście zaginionych.

6 czerwca tego roku Muzeum Regionalne w Możejkach otrzymało anonimową przesyłkę, która zawierała dwie cenne rzeźby, skradzione w 2018 roku ze starych ementarzy w rejonie możejskim. Wówczas zaginięcie figurki „Ukrzyżowany” i rzeźby „Pieta”,

autorstwa słynnego twórcy ludowego ze Żmudzi Augustyna Potockiego, zgłoszono na policji i wpisano na listę Zaginionych Ruchomych Dóbr Kultury Litwy.

Jak informuje KPD, figurki były poszukiwane przez 5 lat, ale bezskutecznie.

Fot. Muzeum Regionalne w Możejkach

Po krytyce ze strony mieszkańców, władze Wilna będą szukać nowej lokalizacji dla Placu Izraela

Po krytyce ze strony mieszkańców magistrat miasta Wilna będzie szukał nowego miejsca na skwer imienia Izraela.

Wcześniej planowano nazwać tak bezimienny plac na Nowym Mieście, ale sprzeciwiła się temu część lokalnej społeczności. Zdaniem mieszkańców miejsce to nie ma żadnego historycznego związku z Izraelem.

Ostateczną decyzję w tej kwestii miała podjąć rada miejska, ale sprawa była dwukrotnie przekładana i ostatecznie wróciła do Komisji Pamięci Historycznej.

Po dyskusjach w komisjach, pismach otrzymanych od społeczności i innych konsultacjach postanowiono „kontynuować rozmowy z ambasadą Izraela, litewskimi i wileńskimi gminami żydowskimi, szukając najlepszych rozwiązań dla mieszkańców

Wilna, społeczności i ambasady”.

Wcześniej imieniem Izraela planowano nazwać skwer na Starówce, znajdujący się u zbiegu ulic Bazylionų i Arklių, jednak ze względu na planowaną budowę pomysł ten został odrzucony. Propozycja ta nie spotkała się również z poparciem lokalnej społeczności.

Władze Wilna zdecydowały o nadaniu imienia Izraela jednej ze stołecznych przestrzeni, po otrzymaniu prośby od ambasady tego kraju.

Na podst. BNS

Koniec bezpłatnych, jednorazowych woreczków w sklepach

„Maxima” informuje, że wraz z całym sektorem handlowym kraju nie będzie już bezpłatnie rozprowadzać w sklepach jednorazowych torebek foliowych.

Od 1 lipca w „Maximie” torby jednorazowego użytku będą sprzedawane jako zwykły przedmiot. Ich cena wyniesie 1 eurocent.

Kupujący jak dotychczas znajdą torby jednorazowe – obok towarów ważonych, takich jak owoce, warzywa, słodczyce itp.

W pobliżu znajdą się jednak także bardziej przyjazne dla środowiska alternatywy: bezpłatne torby papierowe na chleb lub ciasto lub torby siatkowe wielokrotnego

użytku, które kupujący będą mogli nabyć w sklepie.

Torby foliowe jednorazowego użytku pozostaną bezpłatne dla klientów przy zakupie świeżego mięsa, jego przetworów i świeżych ryb, gdy towary te będą pakowane przez pracowników sklepu, z zachowaniem wymogów higieny i bezpieczeństwa.

Zakłada się, że wprowadzenie opłat zmniejszy zużycie jednorazowych, foliowych torebek aż o 50 procent w ciągu roku.

Na podst. ELTA

Na wystawie – przedwojenny Niemenczyn

Już niedługo Niemenczyn będzie obchodzić 700-lecie – z tej okazji Samorząd Rejonu Wileńskiego zaprasza mieszkańców rejonu oraz wszystkich zainteresowanych na wystawę fotograficzną, eksponowaną w budynku samorządu (ul. Rinktinės 50, Wilno). Wystawa przywołuje przedwojenny klimat Niemenczyna – jednego miasta w rejonie wileńskim.

„Wszystko zaczęło się od projektu w szkole” – powiedziała Emilija Luiza Aškaitė, autorka projektu, o zgromadzonej kolekcji zdjęć. „Wybraliśmy temat dotyczący Żydów w Niemenczynie, ale już na początku pracy zauważyliśmy, że nie można znaleźć zdjęć na ten temat. Próbowaliśmy szukać w Internecie, ale nic nie znaleźliśmy. W końcu, kiedy zaczęliśmy badać głębiej, przysyłałi nam zdjęcia nawet z Warszawy” – opowiada ojciec Emilii, który pomagał córce w przygotowaniu szkolnego projektu.

Nie chcąc, aby te zdjęcia ponownie zniknęły z pamięci, ojciec i córka skorzystali z możliwości wyeksponowania ich w budynku samorządu podstołecznego.

Wystawę można oglądać w holu samorządu na I piętrze do 1 września, po czym zgromadzona kolekcja zdjęć zostanie wyeksponowana w Wielofunkcyjnym Ośrodku Kultury w Niemenczynie.

Na podst. vrsa.lt

Gospodarka Litwy pogrążyła się w recesji

Gospodarka Litwy formalnie pogrążyła się w recesji, twierdzi gł. ekonomista banku „Luminor” Žygmantas Mauricas. Wyjaśnia jednak, że recesja ma kształt litery K i choć krajowa gospodarka kurczy się drugi kwartał z rzędu, nie wszyscy to odczuwają.

„Tym razem litewska gospodarka popadła w recesję przez sektor przemysłowy, który był głównym motorem gospodarki w latach 2019-2022, odpowiadając za połowę z 8,1-procentowego wzrostu w tym okresie, ale sytuacja w wielu innych sektorach gospodarki nie jest zła” – powiedział Mauricas, przedstawiając przegląd gospodarczy Litwy.

Według niego, najbardziej skurczył się wrażliwy na ceny energii sektor chemiczny oraz zależny od rynku mieszkaniowego sektor meblowy i wyrobów z drewna, ale nadal rozwijają się sektory przemysłu inżynierskiego i produkcji pojazdów, tworzący wysoką wartość dodaną.

Ekonomista zwrócił uwagę na to, że stopa bezrobocia pozostaje niska (8,3 proc.), a płace nadal szybko rosną (13,3 proc.), więc po spadku inflacji siła nabywcza mieszkańców ponownie zaczęła rosnąć.

Według danych Państwowej Agencji Danych, w I kwartale 2023 roku w porównaniu z analogicznym okresem 2022 roku produkt krajowy brutto (PKB) Litwy skurczył się o 2,5 proc.

Na podst. stat.gov.lt

NOWINY znad Solczy

(Dokończenie ze str. 1)

W założeniu głównego organizatora festiwalu – Centrum Kultury w Solecznikach – celem przedsięwzięcia muzycznego jest propagowanie i upowszechnianie sakralnej muzyki chóralnej, konsolidacja środowiska wokalnego, dzielenie się doświadczeniem, a także doskonalenie poziomu kultury muzycznej i promocja rejonu solecznickiego. Kościół w Ejszyszkach na miejsce przeprowadzenia festiwalu został wybrany nieprzypadkowo. Świątynia, zdaniem fachowców, posiada doskonałą akustykę, co ma szczególne znaczenie podczas wykonywania utworów chóralnych. Pod względem akustyki ejszyska świątynia nie ma sobie równych na Ziemi Solecznickiej.

Już w trakcie pierwszych edycji festiwalu zdobył uznanie specjalistów i chórów zarówno na Litwie, jak i za granicą. Wysoki poziom sprawia, że chóry z różnych krajów chętnie zgłaszają się do udziału. Uczestników nie powstrzymują ani wydatki związane z kosztem dojazdu, ani opłata konkursowa.

Zgodnie z regulaminem festiwalu, każdy z chórów powinien zaprezentować cztery utwory. Obowiązkowe jest wykonanie utworu sakralnego, kompozycji polskiego kompozytora oraz pieśni w języku ojczystym. Wybór czwartej kompozycji jest dowolny.

Komisja jurorów w składzie: prof. dr hab. Elżbieta Krzemińska (przewodnicząca) z Instytutu Muzyki Uniwersytetu Marii Curie – Skłodowskiej w Lublinie (Polska), prof. dr hab. Iwona Wiśniewska – Salomon - z Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie (Polska), doc. Rasa Gelgotienė z Litewskiej Akademii Muzyki i Teatru (Litwa), Nadiya Povoroznyk z Kolegium Muzycznego im. Stanisława Ludkiewicza we Lwowie (Ukraina) wysłuchała występów chórów. Chóry wystąpiły w 5 kategoriach: jednoro-

ne, dziecięce, dorosłe mieszane, młodzieżowe i dorosłe kameralne.

Zwycięzcy IX Festiwalu Muzyki Chóralnej „O Złotą Wstęgę Solczy”:

Kategoria Chóry dorosłe kameralne (do 24 osób):

- Złota Wstęga Solczy (95 pkt.) - Dziewięć Chór Kameralny Uniwersytetu Witolda Wielkiego, Kowno (Litwa), dyrygent Miglė Chmieliauskaitė

- Srebrna Wstęga Solczy (86 pkt.) - Kameralny Chór Mieszany Klinik Santaros „Santara”, Wilno (Litwa), dyrygent Gabrielė Rastenytė Mališauskienė

- Brązowa Wstęga Solczy (79 pkt.) otrzymał Chór Mieszany „Dermė” z Szyrwinty, Szyrwinty (Litwa), dyrygent Jurga Sarpauskienė

- Brązowa Wstęga Solczy (74 pkt.) - Międzynarodowy Chór w Akcji, Warszawa (Polska), dyrygent Luiza Chrzanowska

- Brązowa Wstęga Solczy (70 pkt.) - Chór Zespołu Pieśni i Tańca „Solczanie” Centrum Kultury Samorządu Rejonu Solecznickiego, Soleczniki (Litwa), dyrygent Elwira Uczkuronis

Kategoria Chóry młodzieżowe (od 16 do 21 lat):

- Złota Wstęga Solczy (94 pkt.) - Chór „Kantylena” III Liceum Ogólnokształcącego im. Unii Lubelskiej w Lublinie, Lublin (Polska), dyrygent Małgorzata Nowak

- Brązowa Wstęga Solczy (79 pkt.) - Zespół Wokalny „Gracioso”, Soleczniki (Litwa), dyrygent Tatjana Ulbin

Kategoria Chóry dziecięce (do 16 lat):

- Srebrna Wstęga Solczy (80 pkt.) - Chór Młodzieżowy Szkoły Sztuk Pięknych im. S. Moniuszki w Solecznikach, Soleczniki (Litwa), dyrygent Natalija Rogożienė

- Brązowa Wstęga Solczy (76 pkt.) - Sakralny Chór Młodzieżowy Centrum Kultury Chrześcijańskiej Diecezji Wilkowskiej, Mariampol (Litwa), dyrygent Valdas Mačiulskas

Złota Wstęga dla chóru z Kłajpedy

Kategoria Chóry dorosłe mieszane (powyżej 24 osób):

- Złota Wstęga Solczy (95 pkt.) - Chór Akademicki Uniwersytetu Witolda Wielkiego „Vivere Cantus”, Kowno (Litwa), dyrygent Rolandas Daugėla

- Złotą Wstęgę Solczy (90 pkt.) - Studencki Chór Mieszany

tytuł najlepszego zespołu IX Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Chóralnej „O Złotą Wstęgę Solczy” wyłoniony we wszystkich kategoriach, zdobywca 100 punktów i nagrody GRAND PRIX - Chór Żeński Domu Rybaka Centrum Kultury w Kłajpedzie, dyrygent Justina Kuliūnienė

ny Akademii Rolniczej Uniwersytetu Witolda Wielkiego „Daina”, Kowno (Litwa), dyrygent Ramunė Navickienė

- Srebrna Wstęga Solczy (89 pkt.) - Akademicki Chór Politechniki Łódzkiej, Łódź (Polska), dyrygent - Mariusz Lewy

- Srebrna Wstęga Solczy (80 pkt.) - Chór Mieszany „Dobilas” Ministerstwa Rolnictwa Litwy, Wilno (Litwa), dyrygent Ignas Garla

- Brązowa Wstęga Solczy (71 pkt.) - Chór „Konsonans”, Stawiguda (Polska), dyrygent Natalia Bałdyga

Kategoria Chóry jednorodne (męski, żeński):

- Złota Wstęga Solczy (96 pkt.) - Chór Żeński Kolegium Wileńskiego „Vaidilutės”, Wilno (Litwa), dyrygent Genovaitė Kumpienė

- Brązowa Wstęga Solczy (73 pkt.) - Wileński Chór Żeński „Eglė”, Wilno (Litwa), dyrygent Marija Bacytė

- Brązowa Wstęga Solczy (72 pkt.) - Chór Żeński „Nona” Centrum Kultury w Koszedarach, Kosziedary (Litwa), dyrygent Jurgita Jašauskienė

- Brązowa Wstęga Solczy (70 pkt.) - Chór Centrum Wspólnoty Lokalnej w Balsiai, Wilno (Li-

dzie „Dangė”, Kłajpeda (Litwa), dyrygent – Judita Kiaulakytė.

Nagrody specjalne jury przyznało następującym zespołom:

- Chór Żeński Kolegium Wileńskiego „Vaidilutės”, Wilno (Litwa), dyrygent Genovaitė Kumpienė - za najlepiej wykonany utwór sakralny – Eriks Ešenvalds – O Salutaris Hostia (nagrodę sfinansował Dom Kultury Polskiej w Wilnie)

- Chór Żeński Domu Rybaka Centrum Kultury w Kłajpedzie „Dangė”, Kłajpeda (Litwa), dyrygent – Judita Kiaulakytė - za najlepiej wykonany utwór polskiego kompozytora lub polskiej pieśni ludowej – Piotr Jańczak – Miserere (nagrodę sfinansowała Ambasada RP w Wilnie)

- Dziewięć Chór Kameralny Uniwersytetu Witolda Wielkiego, Kowno (Litwa), dyrygent Miglė Chmieliauskaitė - za najlepiej wykonany utwór litewskiego kompozytora lub litewskiej pieśni ludowej – Kęstutis Daugirdas „Užaugo liepa” (nagrodę sfinansowało Ministerstwo Kultury Republiki Litewskiej, Litewska Rada Kultury)

Gratulacje i podziękowania za udział w festiwalu zespołom i jury złożył mer rejonu solecz-

nickiego Zdzisław Palewicz. - Festiwal ten, to tradycja, która promuje muzykę chóralną, promuje rejon solecznicki, Ejszyszki, ale najważniejsze – jednoczy ludzi. Muzyka ma to do siebie, że nie potrzebuje tłumaczy, potrafi przemówić z serca do serca. W imieniu samorządu serdecz-

nie dziękuję wszystkim, którzy przyczynili się do organizacji festiwalu – imprezy, przypominającej falę wody, która ogrzewa i odświeża, tym samym symbolizując swój dalszy tok - powiedział mer Zdzisław Palewicz, zapraszając wszystkich do udziału w jubileuszowej edycji festiwalu za rok.

W niedzielę, 18 czerwca, zwycięzcy festiwalu zaprezentowali się na koncercie galowym.

Organizatorzy festiwalu:
Centrum Kultury Samorządu Rejonu Solecznickiego,

Parafia pw. Wniebowstąpienia Pańskiego w Ejszyszkach.

Patronat honorowy:
Mer rejonu solecznickiego Zdzisław Palewicz

Sponsorzy:
Samorząd Rejonu Solecznickiego,
Ministerstwo Kultury Republiki Litewskiej,

Litewska Rada Kultury, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów RP, Fundacja Pomoc Polakom na Wschodzie im. Jana Olszewskiego „Projekt jest finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za granicą 2023”

Ambasada RP w Wilnie,
Dom Kultury Polskiej w Wilnie.

Polski Uniwersytet Trzeciego Wieku w Solecznikach

Seniorzy podróżują

15 czerwca 48 słuchaczy Polskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Solecznikach zwiedzili słynny region Jeziorosy (lit. Zarasai).

Jeziorosy są główną miejscowością Aukštoty, rejonu znajdującego się w północno-wschodniej części Litwy. Wycieczkę rozpoczęli w Sołocze (lit. Salakas). Tu już czekał na nas wspinały przewodnik Ramūnas Keršys, który zapoznał z historią tej miejscowości. Zwiedziliśmy kościół Najświętszej Maryi Panny Bolesnej, który jest zbudowa-

ny w całości z surowego kamienia w stylu neoromanskim, nosi ponadto cechy neogotyku.

Dalsza trasa prowadziła do Jeziorosów (Zarasai). Miasto było znane od końca XIV wieku. Jest otoczone ponad 300 jeziorami. Z nich jezioro Drukšiai, Sartai i Luodis są największymi na Litwie. Często ze względu na górzysty teren i jeziora, miejscowość tę nazywają „Litewską Szwajcarią”. Miasto jest bardzo znane z wodnej turystyki. Seniorzy przeszli się po starówce. Usłyszeli ciekawą historię

tego miasta. Wstąpili do kościoła Wniebowzięcia NMP. Most widokowy, otwarty w 2011 roku, jest główną atrakcją tego kurortu. Architektura mostu jest unikalna i nie ma odpowiednika na Litwie. Z koła widokowego, znajdującego się na wysokości 17 metrów, seniorzy podziwiali jezioro Zarasai, którego długość z północy na południe wynosi 2,86 km, szerokość 2,3 km. Największa głębokość – 36,6 m. Mieli też okazję obejrzeć piękne okolice jeziora, Wielką Wyspę, gdzie odbywają się uroczystości i letnie festiwale. Przeszli się ścieżką wzdłuż rzeki Nikajaus.

We wsi Szłynianki członkowie uniwersytetu zapoznali się

z działającym od ponad 300 lat młynem wodnym. Skosztowali też miejscowych specjalów wpisanych na listę spuścizny narodowej.

Po sutym obiedzie udali się do wsi Stelmužė znanej z rosnącego tu jednego z najstarszych w Europie dębu. Liczy ponad 1500 lat. Niektórzy naukowcy uważają nawet, że jest on starszy niż 2000 lat. W pobliżu dębu stoi drewniany kościół Świętego Krzyża z połowy XVII wieku. Zbudowali go łotewscy fachowcy, którzy nie korzystali ani z metalowych gwoździ, ani z pił. Pracowali wyłącznie siekierami. Kościół posiada

elementy stylu barokowego, w którym znajdują się rzeźby, stare obrazy religijne i wysokie płaskorzeźby.

Pogoda dopisała. Podczas wycieczki seniorom towarzyszył uśmiech i dobry humor. Wycieczka sprawiła wiele radości i pozostawiła na długo niezapomniane wrażenia. Seniorzy są wdzięczni Samorządowi Rejonu Solecznickiego za środki pieniężne, które uzyskali z projektu jako organizacja pozarządowa na realizację wyjazdu do Jeziorosów (Zarasai).

Jadwiga Sinkiewicz,
prezesa PUTW w Solecznikach

Rita Tamašunienė: szkoły mniejszości narodowych potrzebują szczególnej uwagi

(Dokończenie ze str. 1) wiadomo, w jaki sposób zostaną uwzględnione ich potrzeby” – Zgodnie z wymogami, które przewidziane są w pierwotnym wariantcie projektu ustawy, rozpatrywanym obecnie przez sejmowy Komitet Oświaty i Nauki, dla 250 szkół grozi zamknięcie – zaalarmowała dziś na konferencji prasowej w Sejmie zastępca starosty Mieszanej Grupy Posłów, posłanka z ramienia AWPL-ZChR Rita Tamašunienė. Konferencja nosiła tytuł „Czy optymalizacja sieci szkół nie przerodzi się w likwidowanie placówek oświatowych?”

Tamašunienė wskazała na to, że rządzący, rozpatrujący nowelizację, ignorują zarówno porozumienie w sprawie polityki regionalnej, jak i wytyczne polityki oświatowej. – Chcę podkreślić, że realizując rozpoczęty program „Szkoły Tysiąclecia”, nie zważając na podpisane przez partie porozumienie w sprawie polityki regionalnej, nie zważając na porozumienie partii w sprawie polityki oświatowej i jej wytycznych, bez dopuszczenia ekspertów do słowa na temat, jak w przyszłości wpłynie to na dostępność edukacji na Litwie, rządzący w Komitecie Oświaty i Nauki wciągają w siłą niejasności dużą liczbę litewskich szkół – powiedziała polityk. – Nie rozumiemy, dlaczego są wywyższane wskaźniki ilościowe w tej ustawie, tak jakby obliczenia

arytmetyczne i rachunkowe miały bezpośredni wpływ na jakość edukacji i poprawę wykształcenia – mówiła Tamašunienė. Wliczając mankamenty ustawy, dodała, że przedstawiona wersja ustawy zawęża uprawnienia samorządów, gdyż „samorządom grożą sankcje finansowe w zakre-

jednej miejscowości uczniowie uczęszczają do polskich, litewskich i rosyjskich klas. Ustanowione wymogi nie odpowiadają więc obecnej sytuacji. Na Litwie w języku polskim uczy się 12 tys. uczniów i jest około 70 placówek edukacyjnych różnego typu, ale zapomina się, że w

sie oświaty za nieprzestrzeganie tych wskaźników i wymogów”. Zwróciła uwagę na to, że przewidziane w ustawie o oświacie specjalne kryteria nie dotyczą szkół mniejszości narodowych i w ogóle takie szkoły nie są wspomniane. – Nie wiadomo więc, w jaki sposób zostaną uwzględnione ich potrzeby – powiedziała posłanka z ramienia AWPL-ZChR.

Prezentuję Wileńszczyznę, która wyróżnia się składem narodowościowym ludności, w

systemie oświaty są takie szkoły i one także potrzebują szczególnej uwagi – mówiła posłanka, podkreślając, że prawa do nauki w języku ojczystym broni też Konwencja Ramowa o Ochronie Mniejszości Narodowych. Przypominamy, że posłowie Rita Tamašunienė i Czesław Olszewski z AWPL-ZChR zarejestrowali w Sejmie projekt nowelizacji ustawy o oświacie, który zakłada, że liczba uczniów w klasach szkół mniejszości narodowych

23 kwietnia br. Sąd Konstytucyjny orzekł, że kryteria reformy sieci szkół samorządowych, ustalone przez rząd, są sprzeczne z Konstytucją. Kryteria te mają być uwzględnione w ustawie o oświacie.

ma stanowić 50 proc. minimalnej ustalonej liczby uczniów. Posłowie z innych opozycyjnych frakcji w Sejmie też zgodnie twierdzili, że planowane wymogi wobec szkół są zagrożeniem dla całej sieci szkół, a szczególnie dla wiejskich placówek edukacyjnych. „Bo poprzeczka względem liczby uczniów jest tak podniesiona, że małe gimnazja rejonowe na pewno będą zmuszone do zmiany statusu szkoły lub w dłuższej perspektywie znikną” – powiedział poseł Tomas Bičiūnas z frakcji socjaldemokratycznej.

Posłanka Vilija Targamadžė z partii „W imię Litwy” zwróciła też uwagę na to, że przed rozpatrywaniem poprawek nie było zgody co do określeń i ich znaczenia. „Nie można robić takich rzeczy, chociażby z punktu widzenia nauk o edukacji, jeśli nie ma zgody co do pojęć i zaczyna się nimi manipulować. Na przykład jakość kształcenia. Ciągłe mówi się o jakości kształcenia. Ale jakość kształcenia nadal nie jest zdefiniowana, pomimo mojego przypomnienia. Przypomina mi to, jak bańki mydlane błyszczą w słońcu, ale pękają, bo nie ma w nich tre-

ści” – powiedziała Targamadžė.

Posłanka Ieva Kačinskaitė-Urbonienė z Partii Pracy oponowała opinii rządzących, że w małych szkołach nie da się zapewnić jakości kształcenia. Wskazała na to, że „wskaźniki ocen zewnętrznych i innych pokazują, że jakość edukacji lub kształcenia nie zależy bezpośrednio od liczby uczniów czy nauczycieli, ale zależy od zupełnie innych wskaźników”.

Przedstawiciele frakcji opozycyjnych wyrazili przekonanie, że wszystkie szkoły, zwłaszcza w regionach, mają być oceniane indywidualnie, brane pod uwagę wskaźniki jakościowe, a nie o losie szkoły ma przesądzać wyłącznie liczba uczniów.

W piątek sejmowy Komitet Oświaty i Nauki będzie kontynuował rozpatrywanie projektu nowelizacji ustawy o oświacie. „Liczymy na to, że komitet uwzględni potrzeby i oczekiwania szkolnych społeczności, które z niepokojem obserwują przebieg rozpatrywania nowelizacji ustawy o oświacie” – powiedziała Tamašunienė.

Fot. Kancelaria Sejmu / Ilona Šilenkova

Polscy parlamentarzyści apelują do litewskich posłów o zaniechanie działań uderzających w polskie szkolnictwo na Litwie

„Apelujemy o zaniechanie podejmowania działań uderzających w szkolnictwo polskiej mniejszości narodowej, w tym w młodych Polaków na Litwie, którzy będą lojalnymi obywatelami Litwy, pragną jednocześnie pielęgnować swoją polską tożsamość narodową” – czytamy w apelu Polsko-Litewskiej Grupy Parlamentarnej, podpisanym przez jej przewodniczącą, posłankę na Sejm RP Iwonę Arent.

Apel ten został skierowany do litewskich posłów z Grupy Parlamentarnej ds. Kontaktów Międzyparlamentarnych z Sejmem i Senatem Rzeczypospolitej. Polscy parlamentarzyści wyrażają w nim niepokój, jakim „napawają nas informacje napływające od polskiej mniejszości narodowej na Litwie zamieszkałej od wieków na terenie Wileńszczyzny”.

„Ze szczególną troską myślimy o zachowaniu polskiej tożsamości na Litwie i kluczowej roli, jaką odgrywa oświata w języku polskim na Litwie w jej pielęgnowaniu. Polacy zamieszkali na Litwie – rodzice, nauczyciele, uczniowie żyją w niepokojach z powodu wciąż nasilającego się ograniczania praw oświatowych do nauczania w języku ojczystym.

Kolejne reformy podejmowane przez litewski resort oświaty, mające w założeniu poprawę jakości nauczania i dobro dziecka – stają się, przeciwnie, w opinii Polaków na Litwie, poważnym zagrożeniem dla szkół polskiej mniejszości narodowej na Litwie” – napisano w apelu.

Polscy parlamentarzyści podkreślają, że ze smutkiem obserwują, jak każdy rok szkolny kończy się i zaczyna walką o przetrwanie poszczególnych placówek z polskim językiem nauczania na Litwie. „W chwili obecnej dotyczy to kryteriów powoływania i optymalizacji sieci szkół. Stosowane

rozwiązania zagrażają istnieniu szkół, prowadzą do ich likwidacji lub do obniżenia statusu szkoły. Przedstawiony projekt ustawy o oświacie wymaga głębokiego rozpatrzenia i analizy, ponieważ dotyczy ważnych zmian dla edukacji” – wskazują politycy z Polski. Dodają, że Stowarzyszenie Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”, wspólnota szkolna, wyrażając swój niepokój zaistniałą sytuacją, troszcząc się o zachowanie nauczania w języku polskim, ojczystym oraz losy uczniów, sugerowało przy optymalizacji sieci stosowanie nie tylko kryteriów ilościowych, ale

także jakościowych, oceniających kontekst społeczno-ekonomiczny danej szkoły.

„Kierując się dobrą, mającą swoje podstawy w polskich przepisach ustawowych, praktyką powoływania i utrzymywania szkół mniejszości narodowych, w tym litewskiej w Polsce, sugerujemy również na Litwie stosowanie odpowiednich kryteriów wobec szkół polskiej mniejszości narodowej” – czytamy w apelu. – Należy umożliwić społeczności lokalnej, w porozumieniu z samorządem, decydowania o losie danej placówki”.

Polscy parlamentarzyści zwracają uwagę na to, że dobra współpraca Polski i Litwy w wielu dziedzinach, w tym w ramach strategicznego partnerstwa energetycznego i wojskowego oraz znaczenie obu krajów na arenie międzynarodowej stają się inspirującym punktem odniesienia w zaistniałej sytuacji.

„W imieniu Polsko-Litewskiej Grupy Parlamentarnej apelujemy o zaniechanie podejmowania działań uderzających w szkolnictwo polskiej mniejszości narodowej, w tym w młodych Polaków na Litwie, którzy będą lojalnymi obywatelami Litwy, pragną jednocześnie pielę-

gnować swoją polską tożsamość narodową” – apeluje Polsko-Litewska Grupa Parlamentarna.

Politycy z Macierzy przypominają też w apelu, że jako kraje członkowskie Unii Europejskiej Polska i Litwa zobowiązały się do przestrzegania praw mniejszości narodowych, przyjmując szereg stosownych dokumentów w tej dziedzinie. Ponadto w przyszłym roku przypada 30. rocznica podpisania Traktatu między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską o przyjaznych stosunkach i dobrosąsiedzkiej współpracy, którego artykuł 13. zobowiązuje strony do poszanowania praw mniejszości narodowych – polskiej mniejszości narodowej zamieszkałej na Litwie i litewskiej mniejszości narodowej zamieszkałej w Polsce.

„Liczymy, że w trakcie prac nad ustawą oświatową w Sejmie Republiki Litewskiej wysłuchane i uwzględnione zostaną prawa i postulaty polskiej mniejszości narodowej, co pozwoli nam na radosne celebrowanie tej tak ważnej dla Polski i Litwy rocznicy” – wyrazili nadzieję polscy parlamentarzyści 54-osobowej Polsko-Litewskiej Grupy Parlamentarnej.

Fot. Marian Paluszkiwicz

Aktywne działania frakcji AWPL-ZChR w rejonie wileńskim

Frakcja Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – Związku Chrześcijańskich Rodzin w Radzie Samorządu Rejonu Wileńskiego od rozpoczęcia nowej kadencji i złożenia przysięgi 21 kwietnia br. podjęła nie tylko aktywną działalność w kierunku realizacji założeń programowych, ale także aktywnie wsluchuje się w to, czym żyją mieszkańcy rejonu, w ich problemy i oczekiwania.

Ostatnio członkowie frakcji otrzymują sporo zapytań w temacie możliwej rekompensaty kosztów budowy przydomowej oczyszczalni ścieków, gdy nie ma technicznej możliwości podłączenia się do scentralizo-

wanego systemu wodociągowo-kanalizacyjnego. Wiadomo, że budowa takich urządzeń stano-

wi wysokie koszty. Aby zachęcić mieszkańców domów prywatnych do aktywniejszej budowy przydo-

mowych oczyszczalni ścieków, dbając o ekologię, po przeanalizowaniu dobrych praktyk stosowanych przez inne samorządy Litwy, frakcja AWPL-ZChR wystąpiła z inicjatywą sporządzenia i zatwierdzenia na Radzie Samorządu Rejonu Wileńskiego opisu kryterium częściowej rekompensaty kosztów budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.

Jak zaznaczył starosta frakcji AWPL-ZChR w Radzie Samorządu Rejonu Wileńskiego Waldemar Urban, ceny instalacji przydomowych oczyszczalni są wysokie i na pewno nie będą spadać, dlatego warto jest przyjąć decyzję o częściowym pokryciu kosztów budowy takich urządzeń przez mieszkańców, co bę-

dzie również motywowało do aktywniejszej ich budowy.

– Rada Samorządu Rejonu Wileńskiego, którą od wielu lat stanowiła i nadal stanowi większość przedstawicieli Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – Związku Chrześcijańskich Rodzin, jako społecznie wrażliwa, ciągle szuka sposobów i dokłada wszelkich starań, by pomóc i wspierać mieszkańców rejonu. Jako wzorem ostatnich lat, samorząd z własnego budżetu zmniejszał i rekompensował mieszkańcom wydatki na ogrzewanie, co oznacza, że mieszkańcy otrzymywali rachunki za ogrzewanie niższe o ponad połowę – skomentował Waldemar Urban.

Czy pługi odejdą do historii?

(Dokończenie ze str. 1)

Zainicjowane w 2003 roku zawody o tytuł najlepszego oracza rejonu wileńskiego padły na podatny grunt i szybko uzyskały popularność i odpowiedni status. Był nawet przypadek, że w zawodach wziął udział przedstawiciel z Polski, czyli przedsiębiorstwo urosło do rangi międzynarodowego wydarzenia. Inną szczególną cechą tych specyficznych zawodów jest to, że jest imprezą wędrującą i co roku odbywa się w innej miejscowości rejonu. Podwileńscy rolnicy na swych stalowych rumakach orali połacie pól i ugory w gminie ławaryskiej, niemenczyńskiej, podbrzeskiej, rzeszańskiej, mejszagolskiej, zujuńskiej, mickuńskiej, miednickiej, rudomińskiej, mariampolskiej, suzańkiej i rukojeńskiej.

Z biegiem lat widać było jak się zmieniała technika oraczy i jeżeli podczas premierowych zawodów dominowała technika produkcji radzieckiej, czyli traktory Białoruś i MTZ, to z biegiem czasu zostały one prawie całkowicie wyparte przez renomowane mar-

ki produkcji zachodniej. Zmieniły się też pługi i np. podczas ostatnich zawodów dominowały pługi firmy „Kverneland”. Co prawda, Aigars Laurinavič, przedstawiciel francuskiej spółki „Gregoire Besson”, przekonywał, że pługi produkowane przez Francuzów są uznawane za jedno z najlepszych na świecie, a dowodem na to jest to, że tytuł „Pług Roku 2022” przyznano pługowi z Francji.

Laurinavič na zawody przybył z Łotwy i jest przewodniczącym Łotewskiego Stowarzyszenia Oraczy. W rozmowie z „Tygodnikiem” poinformował, że w październiku tego roku na Łotwie odbędą się światowe zawody oraczy. Ubolewał, że do udziału w prestiżowych zawodach nie został zgłoszony żaden oracz z Litwy. – Być może oracze z rejonu wileńskiego zainteresują się tym bezprecedensowym wydarzeniem – pytał retorycznie gość z sąsiedniej Łotwy.

Podczas ceremonii otwarcia do uczestników zawodów zwrócił się poseł Czesław Olszewski, mer rejonu wileńskiego Robert Duchnie-

wicz, starosta gminy rukojeńskiej Andżela Stankiewicz oraz kierownik wydziału rolnego Ruslan Naruniec, pracownicy którego byli głównymi organizatorami przedsięwzięcia i jak zawsze spisali się na medal. Kierownik życzył nie tylko osiągnięcia jak najlepszych wyników w orce, ale też... długo wyczekiwanego deszczu. Jego słowa prawdopodobnie trafiły Bogu w uszko, bo tuż po zakończeniu zawodów niebiosa się otworzyły i w niektórych miejscowościach rejonu lało jak z cebra.

Komisja sędziowska jakość orki oceniała według 12 kryteriów. W ostrej konkurencji najlepiej wypadł Robertas Bartkus z wiejskiej gminy niemenczyńskiej, który wyprzedził reprezentantów gminy mariampolskiej Mirosława Romanowskiego i Edwarda Nowickiego. Po raz pierwszy w roli obserwatora i kibica wystąpił wielokrotny zwycięzca zawodów oraczy Jan Butkiewicz, który tym razem „do boju” rzucił syna Rafała. Nie wywalczył on miejsca na podium, ale doświadczenie, któ-

re zdobył w debiucie, na pewno zaowocuje w przyszłości.

Zwycięzcom wręczono puchary, dyplomy uznania, premie pieniężne, a na ich szyjach zawieszono dębowe wianki. Wszyscy uczestnicy zawodów otrzymali prezenty od firm sponsorujących doroczne wydarzenie.

Podczas zawodów przedstawiciele trzech różnych firm – produkujących sprzęt rolniczy – zademonstrowali urządzenia do bezpługowej orki. Uprawa bezpługowa ze zredukowanym systemem uprawy roli polega na spulchnianiu i mieszaniu ziemi, bez potrzeby jej odwracania, pozostawiając na powierzchni resztki przedplonu i międzyplonu, które zmniejszają

ryzyko pojawienia się erozji, zaskorupienia gleby, a także zwiększają zdolność do wchłaniania składników pokarmowych i inflacji wody. Dzięki temu uprawa bezorkowa doskonale wpływa na glebę w okresie upałów i suszy. Uprawa uproszczona nie wymaga dużej ilości nakładów czasu pracy, wobec tego zmniejsza koszty pracy na roli i nawadniania gleby.

Jednak specjaliści zwracają uwagę, że uprawa bezorkowa jest problematyczna wiosną, gdyż w tym okresie gleba wolniej się nagrzewa i schnie, co skutkuje późniejszym siewem i zebraniem plonów.

Zygmunt Źdanowicz
Fot. vrsa.lt

Dzień Sauny w Wilkiskach

17 czerwca na terytorium dworu w Wilkiskach zorganizowano Dzień Sauny. Pierwszy raz święto odbyło się rok temu, przy stawie w Małych Solecznikach.

Gościem święta był mer rejonu solecznickiego Zdzisław Palewicz, który wyraził zadowolenie z nowych możliwości, które powstały po renowacji dworu w Wilkiskach. Podkreślił także, że sauna to nie tylko zabiegi kąpielowe, ale kultura obcowania, zdrowego trybu życia, a nawet medycyna. Dzień Sauny rozpoczął się uroczystym pochodem uczestników festiwalu do sauny mogącej pomieścić sto osób. Przy dworze znalazło się także stanowisko do masażu oraz 15 mobilnych łaźni.

Na uczestników święta cze-

kały przeróżne masaże, zabiegi upiększające oraz joga. Po rozgrzewce można było ochłodzić się w zimnej wodzie Merezanki.

Organizatorzy imprezy – Towarzystwo Przyjaciół Łaźni Litewskiej oraz Samorząd Rejonu Solecznickiego – dzięki zajęciom edukacyjnym zadbali o to, aby uczestnicy imprezy zdobyli wiedzę na temat prawidłowego korzystania z sauny oraz jej wpływu na zdrowie. Podczas imprezy miłośnicy łaźni zostali zaproszeni na degustację herbat ziołowych, odbyły się pokazy mistrzów łaźni i wypiek chleba. Każdy chętny mógł kupić akcesoria niezbędne w każdej saunie.

Uczestników imprezy swoją muzyką zabawiał Zespół Pieśni i Tańca „Solczanie”.

W stolicy

Program muzealny zdobył prestiżową nagrodę

Rekonstrukcja działającego przy ul. Polocko Muzeum Miejskiej Architektury Drewnianej w Wilnie nagrodzona została Europejską Nagrodą Dziedzictwa Kulturowego „Europa Nostra”.

Nagrodę tę otrzymały dotychczas zaledwie dwa obiekty na Litwie.

Nagroda dla stołecznego muzeum zostanie wręczona w Wenecji podczas uroczystej ceremonii 28 września br.

Do tego dnia można głosować i oddać głos na jednego z 30 laureatów i wybrać najlepszą tegoroczną inicjatywę europejskiego dziedzictwa kulturowego, której przypadnie w udziale premia w wysokości 10 tys. euro.

Komisja Europejska i Europejska Federacja Stowarzyszeń na rzecz Ochrony Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego Europy „Europa Nostra” ogłosiły tegorocznych laureatów nagrody.

Za znaczące osiągnięcia w dziedzinie zachowania dziedzictwa uhonorowano 30 inicjatyw z 21 krajów europejskich. Wśród tegorocznych laureatów – Muzeum Miejskiej Architektury Drewnianej w Wilnie. Siedziba muzeum – unikalny XIX-wieczny drewniany budynek – został zrekonstruowany na wysokim poziomie z wykorzystaniem autentycznych technik.

Dotychczas prestiżową nagrodę „Europa Nostra” otrzymały zaledwie 2 obiekty na Litwie: w 2003 roku nagrodzono

siedzibę rządu Republiki Litewskiej w Kownie, w 2012 roku natomiast – młyn dworu w Lubowie.

Budynek Muzeum Miejskiej Architektury Drewnianej w Wilnie uważany jest za prawdziwy skarb miejskiej architektury drewnianej. Mimo swego piękna w ciągu dziesięcioleci stał opuszczony i zaledwie przed kilkoma laty stwierdzono, że jest w stanie krytycznym. W 2019 roku Samorząd m. Wilna postanowił rozlokować w budynku muzeum i odtworzyć piękno tego miejsca. Po otrzymaniu finansowania z funduszy unijnych prace ruszyły i dobiegły końca w ubiegłym roku. Projekt zrealizowała ekipa specjalistów, w skład której weszli mistrzowie budowlani specjalizujący się w drewnianych konstrukcjach, badacze polichromii, konserwatorzy zabytków.

Konserwatorzy starali się zachować jak najwięcej autentycznych części budynku. Udało się zachować około 80 proc. elementów dekoracyjnych fasady i około 70 proc. autentycznych ścian i innych ważnych struktur. W oparciu o badania polichromii częściowo udało się odtworzyć wystrój wnętrz. Niezachowane detale domu odtworzono z wykorzystaniem elementów z innych starych i wyburzonych budynków, nie używając nowych i nieautentycznych materiałów.

Wnioski o udział w konkursie składały zarówno organizacje, jak też osoby prywatne z 21 krajów europejskich. Specjalna komisja ekspertów z całej Europy wyłoniła laureatów. Uroczysta ceremonia ich uhonorowania odbędzie się w historycznym kinie Palazzo del Cinema w Wenecji we Włoszech.

Każdej nocy wylewa się po 48 cystern wody

Z nadejściem suszy wileńskie zieleńce podlewane są co noc, by drzewa, krzewy, kwiaty mogły wchłonąć jak najwięcej wody. W ciągu doby wylewa się około 366 tys. litrów wody (48 cystern samochodowych).

W pierwszej kolejności podlewane są młode – posadzone w tym roku lub w roku ubiegłym drzewka. Następnie podlewa się krzewy i kwietniki. Przez specjalnie urządzone studzienki podlewa się również dojrzałe drzewa. W niektórych miejscach na mieście podlewa się również w dzień. Woda do podlewania pobierana jest ze zbiorników wodnych przedsiębiorstwa „Stebulė”, które jest odpowiedzialne za utrzymanie zieleńców, w niektórych miejscach – z hydrantów.

Zmiany klimatyczne w znacznej mierze utrudniają „życie” drzew w mieście, wdrażane są więc najnowocześniejsze techno-

logie ułatwiające drzewom przeżycie w warunkach miejskich.

Obecnie „Stebulė” wdraża w Wilnie automatyczny system monitoringu wilgotności gleby, który pozwala śledzić w czasie rzeczywistym, czy roślinom wystarcza wilgotności. Czujniki wilgotności gleby zainstalowano na niektórych ulicach w północnej i centralnej części miasta. Planuje się rozszerzenie ich sieci również w

innych częściach miasta. Czujniki są wkopywane na głębokość 20-50 cm w celu zmierzenia wilgotności nie na powierzchni gleby, lecz w głębszych jej warstwach. Przy krzewach wkopuje się je na mniejszej głębokości, przy drzewach – głębiej. W przyszłości na niektórych terytoriach planuje się urządzenie systemu nawadniania kapilarnego, który automatycznie będzie podlewał rośliny.

§ Zapytaj, nie zbłądzisz!

Porady prawne

Wraz ze wzrostem popularności pracy zdalnej coraz więcej pracodawców daje swoim pracownikom możliwość nie tylko pracy z domu czy innego dogodnego dla nich miejsca na Litwie, ale także skorzystania z pracowakacji (ang. „workation”) i stworzenia zdalnego miejsca pracy nawet na odległej Bali. Jest to szczególnie aktualne latem, gdy kończy się rok szkolny i jeszcze więcej pracowników będzie mogła wyjechać na pracowakacje. Mimo że dla pracowników może to być naprawdę atrakcyjną możliwością, dla firm reżim pracowakacji wiąże się z pewnym ryzykiem, które należy ocenić. Co więc warto wiedzieć przed udzieleniem pracownikom możliwości pracowakacji za granicą?

Ważna jest ocena ryzyka (2)

Pierwsza kwestia, którą należałoby rozwiązać zezwalając pracownikom na pracę poza krajem – wyraźne określenie państw, w których pracowakacje są dopuszczalne. Jest to niezwykle ważne, ponieważ podczas pracy na terytorium państw zagranicznych w większym lub mniejszym wymiarze mogą zacząć obowiązywać regulacje prawne tych krajów dotyczące opodatkowania, przepisów migracyjnych, warunków pracy itd.

Niewątpliwie, najbezpieczniejszym wyborem dla pracodawców byłoby ograniczenie geografii pracowakacji do państw Unii Europejskiej. Z powodu tymczasowej pracy pracowników z terytorium państw Unii Europejskiej nie powinno być problemów. W innych państwach sytuacja może być bardziej skomplikowana. W znacznej części krajów, w tym w Stanach Zjednoczonych, zwykła wiza turystyczna czy reżim bezwizowy nie dają automatycznie prawa do pracy w tym kraju, nawet jeżeli warunki pracy wiążą osobę z podmiotem zarejestrowanym w innym kraju (np. na Litwie). W przypadku, gdyby doszło do wykrycia naruszenia przepisów migracyjnych, problemy w pierwszej kolejności będzie miał przede wszystkim sam pracownik, jednak nieprzyjemności może mieć również przedsiębiorstwo, które go zatrudnia.

Problemy mogą wynikać również z powodu stosowanych w różnych państwach niejednakowych reżimów ochrony danych, zróżnicowanej specyfiki środowiska podatkowego oraz niuansów ochrony socjalnej pracowników. No i wreszcie, przedsiębiorstwa powinny ocenić ryzyko związane z reputacją.

Zapewne żadne z litewskich przedsiębiorstw nie byłoby zadowolone, gdyby pracownik wybrał na pracowakacje państwo nieprzyjane wobec Litwy. Przy sporządzaniu listy państw odpowiednich do pracowakacji warto też sprawdzić, które z państw wydają tzw. Digital Nomad wize. Państwa te stosują uproszczony i sprzyjający pracy zdalnej tryb migracyjny i podatkowy. Wśród takich państw jest wiele państw unijnych, jak również Gruzja, Bahamy, Kostaryka, Meksyk. Tak więc, pozostaje sprawdzić, jakie warunki tzw. wize Digital Nomad obowiązują pracowników w poszczególnych krajach.

Jeżeli natomiast nie chcecie Państwo ograniczać pracowników do wybierania z listy konkretnych państw, po dokonaniu oceny największego ryzyka warto przynajmniej określić państwa, z których praca zdalna będzie niedozwolona.

(Cdn.)

Tradycyjna kampania

Największe na Litwie przedsiębiorstwo gospodarki wodnej „Vilniaus vandenys” już trzecie lato z rzędu zaprasza przedstawicieli biznesu do wykazania się postawą lidera i dołączenia do zainicjowanej przez to przedsiębiorstwo kampanii. W jej trakcie popierające kampanię firmy żywienia zbiorowego będą częstowały swoich klientów szklanką wody z kranu.

Spółkom, które dołączą do inicjatywy, przedsiębiorstwo „Vilniaus vandenys” będzie rekompensowało wydatki na wodę. Każdej takiej kawiarni czy restauracji spółka zrekompensuje po 2 metry sześcienną wodę.

„Vilniaus vandenys” wespół z Samorządem m. Wilna dołączyć do inicjatywy zaprosiło również inne samorzady kraju i działające w nich przedsiębiorstwa gospodarki wodnej. W 2022 roku do inicjatywy dołączyło 8 takich przedsiębiorstw i 80 różnego rodzaju firm. Organizatorzy mają nadzieję, że w tym roku do kampanii dołączy ich jeszcze więcej.

W okresie letnim przedsiębiorstwo „Vilniaus vandenys” zaprasza wilnian i mieszkańców stolicy nie tylko do orzeźwiania się wodą z kranu w ramach tradycyjnej już kampanii, spółka poszerza też sieć źródełek wody pitnej w stolicy. Obecnie w Wilnie urządzono 31 takich miejsc, a jeszcze tego lata powstanie co najmniej pięć kolejnych.

W Wilnie woda jest dostarczana z ujęć podziemnych, jest więc zabezpieczona przed zanieczyszczeniami zewnętrznymi, chemicznymi i mikrobiologicznymi. Posiadaniem ujęć podziemnych może się pochwalić tylko mała część miast na świecie.

Prognoza pogody na tydzień						
Czwartek 22 czerwca	Piątek 23 czerwca	Sobota 24 czerwca	Niedziela 25 czerwca	Poniedziałek 26 czerwca	Wtorek 27 czerwca	Środa 28 czerwca
28°C	25°C	24°C	24°C	24°C	23°C	21°C
19°C	18°C	16°C	14°C	14°C	14°C	14°C
Księżyc:	VI 18 	VI 26 	VII 03 	VII 10 		
	NÓW	1 KWADRA	PEŁNIA	OSTATNIA KWADRA		